Pestprotocol

De Kempenaer, een Pieter de Jongschool

Praktische afspraken voor het voorkomen, signaleren en stoppen van pesten.

1. Onze uitgangspunten

Op De Kempenaer hoort iedereen erbij. We willen dat leerlingen zich veilig voelen, zichzelf kunnen zijn en met respect met elkaar omgaan. Pesten accepteren we niet. Signalen nemen we serieus en we grijpen in. De verantwoordelijkheid voor het stoppen van pesten ligt bij de volwassenen op school.

Dit protocol beschrijft wat we doen zodra we pesten vermoeden of vaststellen. Het sluit aan op het Beleidsplan Sociale Veiligheid, het Stappenplan bij pesten en de kwaliteitskaarten Gedrag en Meidenvenijn.

2. Voorkomen en herkennen

We werken preventief met KlassenKracht. In de groepen gebruiken we een klassenmissie, bouwstenen en T-kaarten, oefenen we respectvol gedrag en bespreken we de groepsdynamiek. Bij gelijkwaardige conflicten kunnen leerlingen de STORM-stappen gebruiken. Bij pesten volstaat een gewone conflictoplossing niet.

Plagen, ruzie en pesten

Bij plagen is er doorgaans sprake van gelijkwaardigheid en kunnen betrokkenen aangeven dat iets niet prettig is. Bij ruzie hebben leerlingen een conflict. Bij pesten is er een machtsverschil en vaak herhaald gedrag. Ook één ernstig incident kan direct ingrijpen vereisen. We kijken naar de impact op de leerling en de onderlinge verhoudingen; niet alleen naar de bedoeling van degene die het gedrag vertoont.

Pesten kan zichtbaar of verborgen zijn: schelden, dreigen, fysiek gedrag, spullen afpakken, buitensluiten, roddelen, manipuleren en online pesten via groepsapps, berichten of beelden. Ook omstanders spelen een rol. We verwachten niet dat een leerling het pesten zelf oplost.

Verborgen pestgedrag

Bij subtiel buitensluiten, wisselende vriendschappen en ongelijke machtsverhoudingen kijken we zorgvuldig naar de groepsdynamiek. De Kwaliteitskaart Meidenvenijn biedt hiervoor een aanvullende werkwijze. We plakken geen vaste etiketten op leerlingen. Bij een duidelijk machtsverschil voeren we eerst afzonderlijke gesprekken; we dwingen geen gezamenlijk uitpraatgesprek af.

3. Wie doet wat?

Betrokkene	Verantwoordelijkheid
Leerkracht	Signaleert, zorgt direct voor veiligheid, voert gesprekken, informeert ouders, registreert en volgt afspraken.
Anti-pestcoördinatoren (APC'ers): Chantal Prasing en Merel Roelofsen	Zijn aanspreekpunt voor pesten, denken mee over de aanpak, bewaken de voortgang en houden schoolbreed overzicht van incidenten.
Gedragsspecialist: Merel Roelofsen	Denkt mee over gedragsbehoeften en groepsdynamiek.

COO: Iris van der Horst	Stemt extra ondersteuning af bij complexere situaties.
Directeur: Simon van Wijk	Is eindverantwoordelijk en beslist bij ernstige of aanhoudende onveiligheid over aanvullende maatregelen.
Alle medewerkers	Reageren op signalen, zorgen voor toezicht en melden vermoedens bij de leerkracht.

4. Stappen bij (vermoedens van) pesten

Stap	Wat doen we?
1. Signaleren en beschermen	De medewerker grijpt in, stopt het gedrag en zorgt dat de betrokken leerling veilig is. De leerkracht spreekt leerlingen afzonderlijk, verzamelt signalen en schakelt de APC'er in.
2. In kaart brengen	De leerkracht en APC'er bespreken wat er gebeurt, wie betrokken zijn, de groepsdynamiek en eventuele online situaties. We luisteren afzonderlijk naar de leerling die wordt gepest, de leerling die pest en waar nodig omstanders.
3. Aanpak afspreken	We kiezen een passende aanpak, met duidelijke afspraken over gedrag, bescherming, toezicht en ondersteuning. We betrekken ouders van betrokken leerlingen en leggen vast wie wat doet.
4. Volgen en evalueren	De leerkracht controleert actief of afspraken worden nagekomen. Na ongeveer een week bespreken we afzonderlijk met de betrokken leerlingen en ouders of het pesten is gestopt en of de leerling zich veilig voelt. De APC'er bewaakt de voortgang.
5. Bijstellen of opschalen	Als het pesten doorgaat, stellen we de aanpak bij en betrekken we waar nodig COO, gedragsspecialist en directie. We plannen een nieuwe evaluatie. Bij ernstige of aanhoudende onveiligheid neemt de directie aanvullende maatregelen.

De stappen zijn een leidraad, geen wachtrij: bij ernstige situaties slaan we stappen over of schakelen we direct hulp in. Een gezamenlijk gesprek of een herstelgesprek vindt alleen plaats wanneer dat veilig en passend is. Een No Blame-/steungroepaanpak kan worden overwogen, maar is geen automatische of verplichte stap.

5. Ondersteuning: vijf sporen

- De leerling die wordt gepest: luisteren, serieus nemen, direct beschermen, samen veilige oplossingen kiezen en regelmatig navragen of het beter gaat.
- De leerling die pest: gedrag begrenzen, gevolgen bespreken, verantwoordelijkheid laten nemen en helpen om ander gedrag te oefenen.
- Ouders: tijdig informeren, zorgen serieus nemen, afspraken delen en contact houden over de voortgang.
- De groep: omstanders betrekken, groepsnormen versterken en buitensluiten bespreekbaar maken zonder de gepeste leerling bloot te stellen.

- De school: toezicht en afspraken afstemmen, ondersteuning organiseren, registreren, evalueren en waar nodig beleid verbeteren.

6. Ouders en leerlingen

Leerlingen en ouders kunnen signalen bespreken met de leerkracht of rechtstreeks met een anti-pestcoördinator of interne vertrouwenspersoon. We luisteren, maken duidelijk welke vervolgstappen we zetten en spreken af wanneer we terugkoppelen. Ouders krijgen informatie over hun eigen leerling en de aanpak, maar geen vertrouwelijke informatie uit het dossier van andere leerlingen.

We vragen ouders om signalen zo concreet mogelijk te delen en contact met school te houden. Leerlingen worden aangemoedigd hulp te vragen of pesten te melden; melden is geen klikken.

7. Registratie, opvolging en evaluatie

De leerkracht registreert pestincidenten, gesprekken, afspraken en acties in het leerlingvolgsysteem. De APC'ers houden daarnaast een schoolbreed overzicht bij om patronen te herkennen en de aanpak te bewaken. We leggen ook vast wanneer de veiligheid opnieuw is nagegaan en wat het resultaat is. Bij terugkeer van pestgedrag worden eerdere afspraken opnieuw bekeken en zo nodig bijgesteld.

Twee keer per schooljaar bespreken APC'ers met de leerkrachten de sociale veiligheid, groepsdynamiek, kwetsbare leerlingen, incidenten en ingezette aanpak. De school gebruikt daarnaast de LIB-/SEF-lijsten, sociogrammen en SEO-groepsplannen om preventief en gericht te werken. Directie en APC'ers bekijken jaarlijks of de aanpak werkt en welke verbeteringen nodig zijn.

8. Ernstige of aanhoudende situaties

Bij direct gevaar beschermen we leerlingen en schakelen we onmiddellijk passende hulp in. Bij ernstige of aanhoudende pestsituaties neemt de directie de regie op aanvullende maatregelen, in lijn met het Beleidsplan Sociale Veiligheid en het bestuursbeleid. Schorsing of verwijdering is een uiterste maatregel en verloopt uitsluitend volgens de geldende procedures. Bij vermoedens van huiselijk geweld, kindermishandeling of een seksueel misdrijf volgen we de daarvoor geldende meld- en overlegprocedures.

9. Bijbehorende documenten

Document	Gebruik
Beleidsplan Sociale Veiligheid	Visie, taken, monitoring en schoolbrede evaluatie.
Stappenplan bij pesten	Beknopte handelingsroute voor medewerkers.
Kwaliteitskaart Gedrag	KlassenKracht, klassenmissie, T-kaarten en sociogrammen.
Kwaliteitskaart Meidenvenijn	Aanvullende aanpak bij verborgen pestgedrag en machtsverhoudingen.
Stappenplan gedrag	Aanpak van ongewenst gedrag.
Buitenspeelprotocol	Toezicht en afspraken tijdens het buitenspelen.
Gespreksformulier sociale veiligheid en SEO-groepsplan	Signaleren, doelen stellen, afspraken en evalueren.

Dit protocol is een praktische uitwerking van het schoolbrede veiligheidsbeleid. Bij verschillen tussen documenten worden afspraken door de schoolleiding en APC'ers afgestemd en geactualiseerd.